

Föräldraföreningen Mot Narkotika - UMEÅ

8 stycken frågor har lämnats till de politiska partier som har valstugor i Umeå. FMN Umeå lägger ingen värdering i svaren utan överlämnar det till er läsare. Vi kommer dock att återkomma till politikerna senare och följa upp deras svar och vad de i praktiken gör. Arbetarpartiet valde att svara på separat bilaga och upplägg.

Föräldraföreningen Mot Narkotika i Umeå arbetar lokalt i Umeå och Västerbotten med att stötta och hjälpa anhöriga till drogmissbrukare. Vårt arbete är ideellt och vår drivkraft är att hjälpa andra människor som hamnat i samma situation som vi varit i eller fortfarande befinner oss i. Vi informerar även på föräldramöten i skolorna, har föreläsningar om bl.a. nätdroger och dess konsekvenser samt hur det är att leva med barn som missbrukar.

Enligt missbruksutredningen **sou 2011:35** så det ut så här 2011:

Idag uppgår enligt utredningens skattningar antalet personer med alkoholberoende till 330 000, med tungt narkotikamissbruk till 29 500, med läkemedelsberoende till 65 000 och antalet frekventa användare av dopningsmedel till 10 000.

Ca 30 000 tunga injektionsmissbrukare i Sverige, motsvarar ca 400 st i Umeå. Drygt 860 läkemedelsberoende och drygt 130 med dopingpreparat. Utöver dessa finns en stor mängd ungdomar och äldre som har ett riskbruk av dessa preparat men ännu inte utvecklat ett beroende. Ca 1% av Svenska befolkningen återfinns i missbruk och riskbruk av narkotikaklassade ämnen, troligen ännu fler.

90 000 medmänniskor lider av detta i Sverige. Runt varje missbrukare finns 6 - 10 anhöriga som direkt påverkas. Mamma, pappa, syskon, halvsyskon, styvpappa/ mamma, far- och morföräldrar. Snittet hamnar på ca 700 000 Svenska medborgare, eller över 11 000 Umeåbor som lever i skam, skuld, oro, rädsla, hat och andra känslor som helt naturligt kommer i denna onaturliga situation.

Lägger vi till alla med alkoholmissbruk så blir siffran riktigt skrämmande.

Vi har satt ihop några frågor till er politiker som vi hoppas ni tar er tid att svara på. Frågorna gäller den situation som både missbrukarna och de anhöriga brottas med dagligen, 365 dagar om året.

Frågorna lämnas in till er i Valstugorna i Umeå den 23: augusti för att sedan hämtas igen den lördagen den 30:e augusti. Ni har 1 vecka på er att svara på frågorna.

Svaren kommer att sammanställas och kommer dels läggas ut på FMN Umeås hemsida samt på Facebook. Vi kommer dessutom att skriva en debattartikel till länsstidningarna där svaren kommer sammanställas före valdagen.

Vi önskar korta men tydliga svar, inte vad ni vill utan vad ni kommer göra lokalt i Umeå.

Föräldraföreningen Mot Narkotika - UMEÅ

Fråga 1:

Lättillgängligheten på droger har ökat och attityden till droger ändrats till att ungdomar anser att de inte är så farliga. Dagens droger vet ingen ännu hur mycket de skadar kroppen och hjärnan, det vi ser är att de skadar ofta mer än traditionella droger. Traditionella droger är trots det minst lika farliga som tidigare.

Hur kommer ert parti att göra för att minska droganvändningen bland ungdomar?

C	Min personliga åsikt är att den viktigaste pusselbiten för att komma till en minskning är tidiga insatser. Framför allt en dialog med föräldrarna och utgå från deras behov av stöd. VLL har en viktig uppgift i att skapa tillgång till BUP. Kommunen bör ha fungerande skolhälsovård, och det saknas.
F!	F! kommer arbeta med att sprida information i skolorna och se till att skolhälsovården är integrerad i ungdomars vardag för att både förebygga och upptäcka i tid.
Fp	Det viktigaste är att inte ungdomar börjar använda narkotika, att de får insikt om narkotikans förödande konsekvenser för ett framtida gott liv och att informationen till ungdomarna sker på det sätt som tilltalar dem, det ska vara coolt att inte knarka! Det är viktigt att förebygga och här har skolan en avgörande roll. Med kunskapsmålen i fokus, nolltolerans mot skolk kan vuxenvärlden lättare upptäcka ungdomar i riskzonen. Elevhälsan har en viktig roll och fortbildning om missbruk ska vara återkommande. Den som blir beroende av droger förlorar sin frihet och därför anser vi att nolltolerans ska råda mot narkotika.
KD	Målet med narkotikapolitiken ska vara ett narkotikafritt samhälle. Allt icke-medicinskt innehav och bruk av narkotika ska vara förbjudet. Insatser för att motverka ungas alkoholkonsumtion och drogfria miljöer ska främjas. Missbrukarvård ska inriktas på att bryta beroendet och ge förutsättningar för en ny drogfri livsstil. Vård och rehabilitering ska vara av hög kvalitet och måste bli mer tillgänglig Socialtjänstens fältassistenter tillsammans med Ungdomspolisen har god kännedom om var och vilka som använder. Det är bra att ungdomspolisen gör hembesök direkt (orossamtal).
M	Vi arbetar för att förhindra införsel av droger innan dom klassas lagmässigt som drog. Skola och sociala måste samarbeta bättre så att tidig upptäckt blir möjlig samt informera föräldrar i ett tidigt skede så dom ser tecken när deras barn drogar.
MP	Missbrukare ska erbjudas bästa möjliga stöd, behandling och vård för att komma ur sitt beroende, exempelvis genom sprututbytesprogram och successiv avvänjning, med medicinering. Polisen ska ingripa mot all handel med narkotika.
S	Vi står bakom ett narkotikafritt Umeå. Det handlar om att tidigt fånga upp unga i skolan och ett långsiktigt förebyggande arbete mellan olika aktörer. Många bra insatser görs idag av socialtjänsten som ungdomshälsan och via Umeå Brå när det gäller informationsspridning, upplysning och förebygga narkotikaanvändning. Vi tror på etableringen och utvecklandet av lokala förebyggarråd i stadsdelarna tillsammans med föreningslivet. Socialdemokraterna kommer vara en garant för att Umeå även fortsättningsvis är en kommun som satsar på kultur- och fritidsaktiviteter samt föreningslivet för att erbjuda ungdomar alternativ. Vi satsar 80% mer än jämförbara kommuner på fritid och kultur. Sen är det viktigt också att komma ihåg alla barns rätt till en meningsfull fritid börjar tidigt. Ökade klyftor ska vi bekämpa genom att antalet barn i ekonomisk utsatthet i Umeå ska halveras till 2020. Det är ett av våra vallöften i valrörelsen.
V	Organisera dem för sina rättigheter, för en bättre fritid, bättre skola, för rätten till

Föräldraföreningen Mot Narkotika - UMEÅ

	bostäder. Om du har ett meningsfullt liv minskar behovet av droger.
AP	Arbetarpartiet läses på sista sidan

Fråga 2:

Nätdrogerna är endast en knapptryckning bort. Leverans i diskret förpackning till postutlämning eller i postlådan. Föräldrar märker ingenting eftersom aviseringen sker via mail eller sms.

På vilket sätt kommer ert parti att bekämpa ökningen av nätdroger?

C	En intressant frågeställning där vi inte har en helhetslösning ännu. Vi vet dock att attityder och framtidstro minskar behovet. Fler arbetstillfällen och en tilltro till den egna förmågan är ett steg.
F!	F! vill verka för att regeringen, inom ramen för EU- samarbetet, kraftfullt motverkar krav på avregleringar och legaliseringar inom alkohol- och drogpolitiska områden.
Fp	Folkpartiet vill skapa ett "europeiskt FBI" för att bättre kunna bekämpa gränsöverskridande brottslighet och i ett Umeåperspektiv så ska föräldrar göras uppmärksamma på problemet. Informationskampanjer kan ske med olika avsändare, kan t.ex. vara skolan, socialtjänstens fältarbetare, fritidsgårdspersonal m.fl. Förbud mot att använda narkotika ska behållas och vi vill skärpa straffen för de allra grövsta narkotikabrotten.
KD	Det är djupt oroande att användningen av narkotika verkar öka bland unga. Inte minst gäller detta droger som köps med en knapptryckning på internet och levereras hem med posten. Lagar och kraftfulla insatser är oerhört viktigt för att komma tillrätta med detta – men vad som är än viktigare är föräldrarnas roll. Information om droger måste i än högre grad riktas mot föräldrar. De måste få kunskap för att kunna upptäcka om deras barn är i farozonen och få mod att sätta tydliga gränser.
M	Minsta misstanke om innehåll av droger eller material till droger skall det kunna beslagtogs tidigt.
MP	Att utbildning om nätdroger erbjuds till ungdomsarbetare och föräldrar.
S	Genom det vi gör idag, fortsatt utbildning och information för att uppmärksamma om hur det går till och förebygga att det sker. Det är också en polisiär fråga som kräver att polisen har resurser att utföra sitt arbete. Sedan kommer man inte ifrån att det krävs hårdare lagstiftning på nationell nivå. Vi har motionerat i riksdagen om att utreda familjeklassning av ett antal substanser. Detta ska ses som ett komplement till den så kallade förstörandelagen som ger möjlighet att förstöra narkotikaliknande preparat som ännu inte förbjudits.
V	Får människor möjlighet att tillsammans förbättra sin egen livssituation kommer det att minska all droganvändning. Vi behöver också satsa mer resurser på att sätta fast dom som säljer.
AP	Arbetarpartiet läses på sista sidan

Fråga 3:

Det har senare år kommit nya evidensbaserade behandlingsmetoder kring missbruk som passar vissa grupper av missbrukare bättre än den traditionella missbruksvården. En lyckad vårdplacering bygger mycket på personens individuella förutsättningar. Finns det t.ex någon NPF diagnos inblandad eller annan typ av nedsättning. Andra behandlingsformer kan passa bättre i dessa fall. Kunskapen kring detta för att matcha individ med behandling behöver höjas.

Vad kommer ert parti att göra för att vården av unga- samt äldre narkotika-missbrukare ska bli bättre?

C	Mitt eget förslag på kommunnivå är ett samarbete med föreningslivet samt anhöriga, och de med missbruk, för att skapa en ny modell för mer lyckade placeringar eller annat stöd.
F!	F! vill att all vård skall bygga på vetenskap och beprövad erfarenhet, och att motverka de normer och strukturer som idag står i vägen för att alla ska få den vård de behöver. Vi vill också att det ska införas avgiftningskliniker, behandlingar och boenden avsedda för endast kvinnor.
Fp	Vi vill att de som är beroende av narkotika ska ha hjälp att bryta sitt missbruk och att det är viktigt att prioritera kunskapsbaserat arbete i socialtjänsten. Personer som har ett missbruk ska få hjälp snabbt och vi vill stärka samarbetet mellan kommunen och landstinget. Dubbeldiagnosproblematiken måste tas på större allvar. Den hjälp som ges ska vara lättillgänglig. För äldre missbrukare som på grund av sin problematik har svårt att både få och behålla bostad vill vi satsa på s.k. lågtröskelboenden. Folkpartiet har och kommer att fortsätta kämpa för att Umeå kommun öppnar ett "Mini-Maria" tillsammans med Västerbottens läns landsting. Tyvärr har den nu styrande majoriteten vid flertalet gånger sagt nej. Målet är att kunna erbjuda ungdomar och anhöriga ett omhändertagande med resurser som är samordnade för att uppnå en optimal effekt och tidigt kunna nå ungdomar i riskzonen för missbruk. Polisen ska finnas i ett nära samarbete och det ska inte behövas myndighetsbeslut för att få tillgång till all behandlingskompetens. Ungdomar kan direkt få tillgång till öppenvårdsinsatser och föräldrar får stöd, utan en utredningsprocess på några månader för beslut. Mini Maria ska vara "navet" som för samman nätverksgrupper/organisationer (som t.ex. FMN) och professioner.
KD	En god missbruksvård är en angelägen fråga för oss. Ansvaret är lokalt. Kommunen och landstinget ansvarar enligt socialtjänstlagen – men de måste ta ett större ansvar än i dag. Det är viktigt att kommunen avsätter medel och lever upp till en god vård. Regeringen har en överenskommelse med SKL (Sveriges kommuner och landsting) om att kommunerna ska leva upp till den gemensamma strategin och de åtgärdsprogram som man är överens om.
M	Vi kommer att kräva att SIS- institutionerna måste följa utvecklingen på ett bättre sätt än idag och inte som nu att dra alla över en kam, och att socialtjänsten måste anpassa sig efter rådande förhållanden.

Föräldraföreningen Mot Narkotika - UMEÅ

MP	Ungdomar som uppvisar tecken på drogmissbruk ska tidigt ges stöd på bred front genom samverkan mellan skola, fritidssektor, socialtjänst, landsting, föreningar och anhöriga. Samt att ungdomar skall erbjudas drogfria arrangemang av god klass.
S	Behandlingsmetoder ska vara evidensbaserade. Det har kommit nya nationella riktlinjer kring missbruksvård och vi samarbetar i region Västerbotten för att titta över vårdformer och metoder. Det pågår också en översyn av socialtjänstens missbruksvård för vuxna. Vår ambition är också att bygga upp ett gemensamt beroendecentrum mellan landstinget och kommunen för att stärka samverkan. Det är också viktigt att vårdkedjan fungerar efter behandling. Här har vi framför allt en stor utmaning i år att få fram fler bostäder.
V	Satsa mer resurser på missbruksvården. Höj skatten för de rika för att finansiera det.
AP	Arbetarpartiet läses på sista sidan

Föräldraföreningen Mot Narkotika - UMEÅ

Fråga 4:

När en ung missbrukare skickas på behandling så glöms de anhöriga bort. De står kvar på samma ställe med sina tankar, sina skuld känslor, sin skam och sorg. De anhöriga måste få hjälp och stöd i början av behandlingstiden för att de skall fått kunskap, verktyg och styrka när sonen/ dottern kommer tillbaka efter behandlingen. Föräldrarna finns alltid kvar oavsett resultatet av behandlingen. Frågan är bara hur länge de orkar.

På vilket sätt vill ni förbättra stödet för anhöriga till missbrukare?

C	Den bästa stödgruppen för anhöriga är andra med liknande erfarenheter, inte politiker eller tjänstemän. Därför är föreningsbidraget en viktig del liksom en fungerande vård om det behövs professionella psykologer eller dyl.
F!	F! vill att de anhöriga integreras på ett naturligt sätt i behandlingen, samt att själva få stöd och tillgång till psykologer så att de kan fortsätta att hjälpa sina barn efter behandlingen.
Fp	För oss i folkpartiet är det viktigt att stöd ges till både föräldrar och syskon, hela familjen drabbas. Stödet ska ges på föräldrar och syskons villkor och vara lättillgängligt. Det är viktigt att se vad de specifikt behöver utifrån aktuell situation och här är vi övertygad om att Mini Maria kan göra skillnad. För omyndiga barn har förälder full insyn i den planering som sker runt barnet men när ungdomen fyller 18 år så är det ungdomens vilja som styr om förälder får vara delaktig och det är inte alltid ungdomen tillåter det. I sådana lägen är det extra viktigt att ändå fortsätta ge familjen stöd.
KD	Anhörigföreningars arbete med missbrukarvård är ovärderlig och ska stödjas via bland annat föreningsbidrag. Det är även viktigt att kommunen har en dialog med föreningarna så att den håller sig uppdaterad om vilka behov som finns.
M	Före man börjar nätverksbyggnad så måste dom närmaste anhöriga kontaktas först för att det skall vara möjligt att bygga ett nätverk som behövs för missbrukaren. Tyvärr trodde jag att stödet till föräldrarna sattes in när man upptäckt missbruket.
MP	Runt varje människa som missbrukar finns anhöriga och vänner som också berörs. För varje människa som missbrukar ökar det mänskliga lidandet och samhällets kostnader. Vi måste erbjuda de all stöd som behövs.
S	Socialtjänsten arbetar med att få med anhöriga och det är naturligtvis oerhört viktigt. Vi ser från Socialdemokraterna att det behövs mer stöd här och vi kommer göra en översyn om hur vi på bästa sätt kan utveckla denna del. Självhjälpsgrupper är ett bra stöd och måste organiseras på ett strukturerat sätt för att fungera. Kopplat till individ- och familjeomsorgen vill vi införa ett brukarråd för att öka dialogen om hur vi utvecklar socialtjänstens verksamhet, inte minst viktigt när det gäller synpunkter från anhöriga i missbruksrelaterade frågor.
V	Erbjud stöd till anhöriga i högre utsträckning, pengarna finns men de ligger i ett fåtal fickor.
AP	Arbetarpartiet läses på sista sidan

Fråga 5:

Det sker allt för ofta att unga missbrukare kommer tillbaka från behandling som pågått 3 månader, 6 månader eller mer så finns ingen plan för hemkomsten. Vettigt boende saknas, personligt stöd och sysselsättning finns inte till en början. Efter den tiden på behandling med inrutade rutiner så hamnar en kanske motiverad ung människa i ett tomrum. De gamla umgängeskretsen fyller ofta ut tomrummet och vägen in i missbruket står öppen igen.

På vilket sätt kommer ert parti förbättra eftervården med stöd och boende till personer som kommit tillbaka från behandling?

C	Den individuella planeringen för var och en skall innehålla "kontrollstationer" som t.ex. urinprovstagnning och vettig sysselsättning så rutiner vidhålls och stödet verkligen upplevs som ett stöd för den det gäller.
F!	F! kommer att arbeta för att steget från behandling till vardag blir mindre, och öka resurser till stödboenden och kontaktnät inom vården, för att kunna fortsätta stötta den unga människan i den nya vardagen.
Fp	För Folkpartiet är det viktigt att satsa på socialsekreterare som arbetar med myndighetsutövning, att de har rimliga arbetsförhållanden för att i sin vårdplanering kunna ta ansvar för "hela kedjan" från placering till eftervård. En placering utan en väl planerad hemmavård efteråt är ofta en bortkastad placering för den enskilde.
KD	Vid upphandlingar av missbruksvård har kommunen möjlighet att ställa krav. Där måste en fungerande eftervård vara ett grundläggande kriterium. Kommunen måste sedan göra regelbundna uppföljningar för att försäkra sig om att den behandling och eftervård som ges motsvarar de förväntningar och krav som ställts vid upphandlingen. Vi vill se att en utsedd person möter upp den unge direkt på plats för att den unge ska veta vem hon eller han kan vända sig till när det blir jobbigt eller när det finns frågor. Hemkomst bör inte heller ske på fredag eftermiddag.
M	Bygga fler lägenheter så man får en fast tillvaro när man är färdigbehandlad
MP	Kommunen måste ta hand om problemet angående boende dvs bygga bostäder eller hyra ut dem. Öronmärkta pengar ska finnas i socialtjänstens budget för att lösa problemet.
S	Det ska fungera och hänga ihop och på statlig nivå har vi lagt förslag för att stärka kommunerna och landstingens arbete med kompletta vårdkedjor, behandlingsgaranti och skjuta till pengar istället för ytterligare skattesänkningar som prioriterats av nuvarande regering. Det finns brister lokalt både i att få fram bostäder i tid och arbete som passar den enskilde. Det kommer ställa krav på att vi fortsätter bli än bättre på samverkan i kommunens nya organisation med en förvaltning. Bostadsbristen är stor men nästa år är prognosen att 1600 bostäder byggs eller påbörjas vilket innebär större möjligheter för socialtjänsten att tillgodose de behov som finns.
V	Efter de behov som de personerna har. Vi behöver bygga bort bostadsbristen, erbjuda mer personligt stöd och dela på de arbeten som finns genom att införa 6 timmars arbetsdag.

AP	Arbetarpartiet läses på sista sidan
----	-------------------------------------

Fråga 6:

Ofta bollas missbrukspatienter mellan landstinget och kommunen pga skiljda ansvarsområden, missbruk kontra psykisk ohälsa.

Ofta har personer med missbruk även psykisk ohälsa men ansvaret för individen är delad mellan huvudmännen.

Vad kommer ert parti göra för att öka samverkan mellan kommun (socialtjänst) och landstinget (psykiatri och beroendepsykiatri)?

C	Här pågår ständigt dialoger och de skall fortgå. Ungdomstorget är en produkt av samarbete om ett behov hos ungdomarna samt hos olika aktörer. På liknande sätt kan vi bygga upp framtida modeller för fungerande samarbete.
F!	F! vill verka för att landstingen, på längre sikt, avvecklas som huvudman för vården och att kommunen, enskilt eller i samarbete, blir huvudman för primärvården, medan viss specialistvård ska ha statlig huvudmannaskap. Sedan tycker vi att det är viktigt att nu i dag underlätta för denna samverkan genom att ha speciella team som består av yrkespersoner från både socialtjänsten, kommunen och landstinget.
Fp	Folkpartiet vill ha en gemensam kassa, "en organisation", för människor med psykiska funktionshinder och psykiatri/missbruk. Barnpsykiatrin har längsta väntetiderna i hela landet och detta har pågått länge, en problematik vi påtalar allttjämt. I denna väntan hinner barn och unga med familjer far väldigt illa.
KD	I början av 2013 beslutade regeringen om lagrådsremissen om missbruks- och beroendevården. Förslagen innebär bland annat ett förstärkt och lagstadgat krav på samverkan mellan kommuner och landsting. Instanserna kan precisera gemensamma mål, resursfördelning och övergripande samarbete kring vissa grupper. Men naturligtvis är detta en ständigt pågående process. Det är viktigt att det finns en samverkan över tid och en ständig dialog om patienter.
M	Samarbetet har varit undermåligt. För att förbättra detta måste en speciell grupp med med socialtjänsten och psykiatrin/ beroendepsykiatrin tillskapas för att varje person skall få den behandling som behövs.
MP	Landstinget, hälso- och sjukvården, behöver internt förtydliga ansvarsfördelningen mellan primärvårdens mottagningar, de lokala psykiatriska mottagningarna och Akademiska sjukhusets beroendepsykiatri. Kommunerna behöver å sin sida tydliggöra i sina verksamheter att droger inte bara är något för specialverksamheterna att ägna sig åt utan är ett ansvar för många fler. Prevention och tidig upptäckt måste ingå i uppgiften även vid verksamheter för Försörjningsstöd, Barn och unga med flera.
S	Vi arbetar för ett gemensamt beroendecentrum mellan kommun och landsting för att öka samordningen. Alkohol- och drogmottagningen är ett exempel som fungerat bra. Samarbete och gemensam beredning på politisk nivå finns idag genom

Föräldraföreningen Mot Narkotika - UMEÅ

	samarbetsöverenskommelsen(SÖK)mellan kommunen och landstinget. Det är så det ska vara och problem i samverkan ska tas upp där och hanteras.
V	Vi kommer stödja personalen i att inleda ett sådant samarbete, kommun och landsting emellan.
AP	Arbetarpartiet läses på sista sidan

Fråga 7:

Tidiga insatser hos unga missbrukare är mycket viktigt. Tiden är avgörande om hur djupt personen skall sjunka in i missbruket.

Vad kommer ert parti göra för att förbättra tidig upptäckt och tidig åtgärd?

C	Vi har jobbat hårt för att bibehålla och skapa familjecentraler och öppna förskolor. Tyvärr har V och MP samt S valt att vilja minska den verksamheten.
F!	F! vill att skolhälsovården ska ha det övergripande ansvaret för barns hälsa upp till 18 års ålder, även för de som lämnat skolan. Vi vill då stärka elevvårdspersonal, kuratorer, psykologer och skolsköterskor på skolor och förskolor. Detta för att minska avståndet mellan vården och de ungas vardag.
Fp	Fortbildning för elevhälsans personal, nolltolerans mot skolk och fokus på kunskapsmålen i skolan gör att unga som hamnar i riskzon för missbruksproblematik kan upptäckas tidigare.
KD	Vi anser att information om droger i än högre grad måste riktas mot föräldrar. Föräldrar måste få mer kunskap för att upptäcka om deras barn är i farozonen. Samtidigt måste alla vi vuxna inse vårt ansvar för att upptäcka och hjälpa unga som riskerar att fara illa. Som tidigare nämnt är det viktigt att ungdomspolisen gör hembesök och orossamtal direkt det finns misstanke om droger.
M	Att få tillstånd ett bättre samarbete mellan skola (förskola - gymnasiet) och socialtjänst eftersom lärarna är väl de som först ser problemen. Ett förslag att placera in socialsekreterare i varje skola för att skapa kontaktytor.
MP	Förebyggande arbete ska premieras. Alla som har behov av det ska i ett tidigt skede erbjudas verksam behandling för att kunna bryta sitt missbruk.Det behövs tydliga rutiner och ett upparbetat samarbete mellan socialtjänstens olika verksamheter.
S	Det kräver ett nära samarbete mellan skola och socialtjänst så att anmälningar görs snabbt och tidiga insatser sätts in. Ett större projekt, hälsa-lärande-trygghet(HLT), pågår idag i kommunen för att stärka den samverkan och se till att socialtjänstens personal finns tillgänglig ute på skolorna. Tillsammans med skola, elevhälsa och landsting är tanken att tidigt samordna insatserna så att stöd ges i rätt tid av rätt instans för att minska behov av större insatser i framtiden. Vi tror mycket på det och har i budgeten för 2015-2017 fått gehör i kommunfullmäktige för att utreda hur HLT-projektet kan permanentas.
V	Tätare kontakt mellan skola och soc- tjänst. Det behövs mer personal i skolan som har kunskap om missbruksproblem. Alltså, mer resurder till skolorna, det behövs fler skolvårdar, kuratorer och lärare.
AP	Arbetarpartiet läses på sista sidan

Föräldraföreningen Mot Narkotika - UMEÅ

Fråga 8:

Som förälder upplever man ofta en stor frustration för att så mycket av vården och hjälpen de bygger på frivillighet från ungdomens sida. Om ungdomen inte förstår att den har problem, och behöver hjälp, finns sällan något att göra.

Hur vill ert parti hjälpa föräldrar som kämpar för sina barn och lever i denna situation?

C	Skapa dialog för att hitta nya sätt att lösa ungdomars frustration, oro osv. som i sig kan vara en orsak till att de använder droger.
F!	F! vill förändra samhällets syn på problemen och göra det lättare att få den hjälp de behöver. Vi vill ge ökade resurser till stöd för anhöriga så att de inte står ensamma som ansvariga för att ungdomen får den hjälp den behöver. Vi tänker arbeta för ökat stöd till föräldragrupper.
Fp	På Mini Maria ska stöd till anhöriga ges även om ungdomen själv helt saknar vilja och insikt och därför inte vill medverka i behandling. Föräldrar ska inte lämnas ensam med sin oro, sina tankar och skuld känslor och den kompetens som ska finnas på Mini Maria ska kunna fånga upp den och vara ett stöd för lång tid.
KD	Vi vill stötta det ovärderliga arbete som anhörigföreningars utför via bland annat föreningsbidrag samt verka för att kommunen ska ha en dialog med dessa föreningar. Naturligtvis måste föräldrar få kunskap för att lättare kunna sätta tydliga gränser. Det är angeläget att föräldrarna inte på något sätt känner sig skuldbelagda av samhället. I stället måste de få stöd – det är viktigt för barnen.
M	Fält och ungdomsgruppen måste bli bättre på att informera i dom olika stadsdelar, där både ungdomar och föräldrar skall delta för att få information om situationen. Det skall inte bara vara en gång utan ständigt återkommande, för det händer väldigt mycket inom drogbiten som föräldrarna inte hinner informera sig om.
MP	När ett barn blir missbrukare så måste man ge stöd till hela familjen. Föräldrar kan ha eget behov av stöd, hjälp och råd för att veta hur det ska hjälpa sitt barn ut ur situationen. Detta ska man erbjuda dem.
S	Självhjälpgrupper är viktiga och vi ska titta över hur vi kan utveckla dessa och om det fungerar så bra som det ska. Föräldrarnas medverkan är en fördel som ska tas tillvara. Det kan finnas mer att göra när det gäller bemötande gentemot föräldrar till unga missbrukare. Fortbildning av socialsekreterare i nya evidensbaserade metoder såsom MI(motiverande samtal) är viktigt för att komma vidare. Vi har påbörjat ett arbete med mentorskap för att stödja personal som arbetar med myndighetsutövning riktat mot barn. Socialdemokraterna i Umeå vill se socionomprogrammet förlängt ett år med fördjupning av unga för att höja kompetensen och möta de behov som finns idag.
V	Föräldrarna måste erbjudas stöd tills dess att ungdomen är mogen att ta sig ur missbruket
AP	Arbetspartiet läses på sista sidan

Arbetarpartiets svar:

Kampen mot knark och missbruk är en fråga som sällan eller aldrig behandlas i valdebatten. Arbetarpartiet vill därför särskilt tacka FMN för att ni ställer frågan på dagordningen. Det gör dels att frågan får en del av den stora uppmärksamhet den förtjänar, dels att vi i Arbetarpartiet känner oss mindre isolerade i valdebatten.

Vi vill besvara era åtta frågor med ett längre resonemang uppdelat i en rad punkter:

Kampen mot drogerna måste intensifieras. Det pågår en strid i hela Europa och i USA. Att två amerikanska delstater legaliserat försäljning av hasch över disk sänder oroväckande signaler. Drogliberalerna flyttar fram sina positioner. Starka ekonomiska intressen (ex. tobakbolagen) står på kö för att få exploatera denna nya marknad. Drogliberalerna måste slås tillbaka. Den som vinner opinionen bland ungdomer kommer att vinna den långsiktiga striden. För oss spelar uppbygget av en folkrörelse mot drogerna en central roll.

Idag har drogliberala idéer glädjande nog ett litet stöd i den svenska befolkningen. I en undersökning från CAN (maj 2014) svarar 88 procent att de är emot att Sverige ska ha "en mindre restriktiv narkotikapolitik". Men det är oroväckande att attityden till knark håller på att mjukas upp bland ungdomar. Den ökade tillgången har bl a bidragit till myten att cannabis skulle vara ofarligt. Minskade restriktioner i andra länder, som exempelvis i USA, har också spelat in.

Kampen mot knark är en i högsta grad politisk, och även partipolitisk, fråga. Idag vill både Centerpartiets ungdomsförbund (Cuf) och Folkpartiets ungdomsförbund (Luf) att hasch och marijuana ska kunna säljas lagligt över disk. Luf vill dessutom göra det lagligt att inneha amfetamin, kokain, morfin, heroin och all annat knark. Skulle det bli lagligt att gå omkring med heroin på fickan så skulle detta underlätta för knarklangarna. Många som missbrukar droger, exempelvis amfetamin, säljer själv för att finansiera det egna drogmissbruket.

Även andra partier har börjat vackla i kampen mot drogerna. Vänsterpartiet vill att det ska vara lagligt att vara narkotikapåverkad, men att det även fortsättningsvis ska vara olagligt att inneha knark. Det är dock ovanligt att man blir narkotikapåverkad utan att först inneha narkotika.

Det behöver byggas upp en folkrörelse mot knark. Det behöver understrykas: Kampen mot knark kommer att vinnas eller förloras av den sida som vinner folkopinionen - speciellt bland ungdomar. Föräldrar måste klara av att ta en diskussion om hur farligt hasch är med sina barn. Ungdomar måste våga ifrågasätta sina kompisars missbruk. Detta kan vara mycket svårt att göra helt på egen hand. Du kan bli utfrysad. Du kan sakna argument. Det är därför Arbetarpartiet, tillsammans med andra, arbetar för att bygga upp en folkrörelse mot knark. Här är våra motståndare de drogliberaler som idag dominerar ungdomsförbunden Luf och Cuf. Och vi är kritiska till att andra "tiger och - om inte samtycker - så i alla fall inte drar åt rätt håll genom att ifrågasätta. Om inte ungdomsförbunden kan ta denna debatt - vad är då ungdomsförbund bra för över huvudet taget?

Föräldraföreningen Mot Narkotika - UMEÅ

Arbetarpartiet har informationsbord varje vecka på skolorna i Umeå. Vi informerar bland annat om farorna med cannabis och andra droger. Vi har också delat ut ett blad med information till 25 000 hushåll i kommunen kring dessa frågor. Vi genomförde en protest utanför Cuf:s kongress i Umeå 2012 där vi ifrågasatte deras drogliberala program.

Ökat stöd till de som fastnat i missbruk. Vi måste klara av att förena en nödvändig hårdhet mot knarket med en bevarad respekt för den missbrukande individen. Det är här som stödet till föräldrar och syskon samt vänner och arbetskamrater kommer in. Detta innebär att det måste finnas en tillgång på vårdplatser för den som bestämt sig för att bryta med sitt missbruk. Detta måste ske snabbt – om man tvinga vänta ett antal månader kan förutsättningarna för en verksam behandling ha hunnit försämrats. När det gäller vård för unga anser vi att kommunen ska undersöka möjligheten att själv organisera en större del av de vårdplatser som behövs. De platser som köps in från privata utförare är mycket dyra. Samtidigt måste vi, inom ramen för folkrörelsetänkandet, inse att för många kommer ett utbyte av hela "den missbrukande kretsen som man ibland tillhört under lång tid" vara giltigt avgörande för att inte den tidigare missbrukaren ska återfalla i missbruk. Kretsen vill inte att du ska lämna denna. Dels för att en söderfallande krets skapar oro i kretsen rent allmänt. Dels för att de lite större langarna är rädd för tjallare. Kretsen har många skäl att dra tillbaka folk in i missbruket. So cialt. kontrollbehov, O s v.

Förebyggande arbete avgörande. Ungdomsarbetslösheten är en mycket stor riskfaktorn när det gäller att fastna i missbruk. Den som får ett riktigt jobb får en struktur i tillvaron genom att komma och gå på bestämda tider; du får positiv kritik och uppskattning. Du lär dig ta emot både negativa och positiva kommentarer. Du utvecklas mot vuxenlivet där det gäller att ta ansvar och kunna ta hand om egna barn vid sidan om jobbet. Arbetskamraterna kräver att du ska komma till jobbet – i tid och i form nog att dra ditt strå till stacken.

Idag står ca 250 000 unga i åldrarna 15-24 år utanför arbetsmarknaden i Sverige. Även i Umeå går unga arbetslösa – samtidigt som exempelvis äldreomsorgen skulle behöva mer personal. Kamp mot arbetslösheten är samtidigt, förebyggande, kamp mot missbruk av alkohol och narkotika.

Umemodellen åter.

En annan viktig förebyggande verksamhet är ungdomsgårdarna. Det skulle behövas en gård på varje större stadsdel. Dessa måste ha en allsidigare verksamhet än tidigare då biljardbordet alltid stod i centrum (och en utveckling har också skett). Gårdarna måste kunna ta hand om och vidareutveckla både ett musik- och motorintresse. Gårdarna måste kompletteras med ett drogfritt kafé i centrala Umeå – öppet både på kvällar och nätter. Tidigare bedrev personalen på ungdomsgårdarna i Umeå uppsökande verksamhet ute på stan under helgerna som "fältare". Man byggde upp ett förtroende, samt fick information om vad som skulle hända till helgen, och kunde sedan "störa" men på ett balanserat sätt. Helheten kallades för "Umeåmodellen" och uppmärksammades runt om i hela landet. Inte minst för att den var placerad under dåvarande socialförvaltningen - inte under fritidsnämnden. Umemodellen måste återinföras, berikad med kunskapen om nya problem och nya erfarenheter, samt läggas under den nya nämnden IFO. Det var tragiskt att Umeås politiker avvecklade denna modell som var en förebild på riksplanet och som inte bara hjälpte Umeås ungdomar utan som även inspirerade andra kommuner att följa efter.

Föräldraföreningen Mot Narkotika - UMEÅ

När det gäller nätdroger anser vi att lagstiftningen måste ses över (i mer restriktiv riktning). Det gäller naturligtvis även när det gäller införsel av alkohol via bil från kontinenten inklusive danmark. Det finns visa områden där civil personal kan arbeta "som poliser". Vi tror i att denna möjlighet bör utnyttjas till fullo i kampen mot nätdroger. Dels en lagstiftning med större befogenheter, dels en personal/resursförstärkning när det gäller att spåra narkotiska försändelserna där civila men datakunniga "spanare" skulle kunna spela en stor roll.

Till sist: vi måste vinna kampen om opinionen. Detta gäller speciellt bland ungdomar. Vi måste stötta föräldrar, syskon, arbets- och klasskamrater samt vänner. Det krävs ofta en helt ny krets av vänner efter en vistelse på ett vårdhem - där resurserna måste öka, inte minska - och respekten för människa bakom missbruket måste bibehållas. Vi tror att den gemensamma nämnaren när det gäller alla dessa aspekter är uppbygget av en folkrörelse. Ofta talas det om bättre samarbete mellan olika myndigheter. Vi håller med. Det är bättre om myndigheter samarbetar bra än dåligt. Men vi vill förskjuta perspektivet till det personliga ansvaret. Och det personliga ansvaret måste ingå i ett större, kollektivt, sammanhang. FOLKRÖRELSENS.